

כי והתניא: בגדי עניים, כגון אריגים קטנים שיש בהן רק שלש על שלש אצבעות, נחשבים כבגד לגבי קבלת טומאה — רק לעניים!

בגדי עשירים שיש בהם שלשה על שלשה טפחים, נחשבים כבגד לגבי טומאה גם לעשירים.

אבל בגדים דעניים — לגבי עשירים לא חשיבי כגד, ובהיותם אצלם אינם מקבלים טומאה כלל.

והוא הדין לדין מוקצה של הקרטין, שבטילה חשיבותם בהיותם אצל עשירים.⁽¹⁾

אלא אמר אביי: מותר היה לטלטל את המחטה, מידי דהוה כמו שנפסק בהלכה, אגרה לגבי כלי של ריעי, של צואה, שהתירו לטלטלו על אף היותו מוקצה.

אמר רבא: שתי תשובות לחלק בדבר בין המחטה עם האפר לגרף של ריעי:

הדא: גרף של ריעי — מאים, והאי מחטה — לא מאים.

ועוד: גרף של ריעי — מוגלי, הוא מגולה למעלה ולכן התירו לסלקו.

ואילו האי מחטה שיש בה אפר, הרי גם אם נתייחס ללכלוך האפר כאל ריעי, יש לחלק בינה ובין גרף של ריעי שהרי היא מיכסי, מכוסה, ואין צורך לסלקה מעליו.

אלא אמר רבא: כי הוינן בי רב נחמן, הוה מטלטלינן כנונא מחטה ובה שברי עצים מוקצים אגב קיטמא, האפר שהיה בה, והיה האפר מיוחד מערב שבת לכיסוי, ואף על גב דאיכא עליה שברי עצים, שהם מוקצה, לא איכפת לן, כמו שמטלטלים כלכלה עם אבן, אגב הפירות שבה.

מיתיבי: ושזין רבי יהודה ורבי שמעון שנחלקו בנר ישן מאוס שאם יש בה בנר גם שברי פתילה — שאסור לטלטל, ולא מתירים לטלטל את שברי הפתילה, שאינם חשובים, אגב הנר.

אמר אביי: בגלילא שנו, שאין בגדי פשתן מצויים להם וחשובים להם אפילו שברי פתילות, ולכן אין היתר לטלטלם אגב הנר.

לוי בר שמואל אשכחינהו לרבי אבא ולרב הונא בר חייא דהוו קיימי אפיתחא דבי רב הונא.

אמר להו: מהו להחזיר מטה העשויה להתפרק של טרסיום, צורפי נחושת

שהואיל וחזי לאכילה לאחרים הרי אפילו כלפי הנודרת עצמה הוא אינו מוקצה. ועיין בסוף דבריהם כאן בד"ה בגדי עניים לעניים.

והמגן אברהם בסוף סימן ש"ח הביא את המחלוקת הזאת. והחזון איש מג כ כתב שיתכן שאין מחלוקת ביניהם, אלא הדבר תלוי בהשתמשות האדם:

1. דעת הרמב"ן והר"ן שדבר אשר לא ראוי לשימוש לבעליו הוא מוקצה לכל, כמו בגדי עניים המצויים אצל עשירים, שהם מוקצה גם לעניים. ולכן, אשה שנדרה הנאה מכר שלה, על אף שלא אסרתו על כל העולם, הוא אסור בטלטול לכל.

ואלו התוס' בדף מו ב בד"ה מי ימר כתבו,